

Hasan Küçük

COĞRAFYAYA SIĞMAYAN HZ. PEYGAMBER SEVGİSİ

OSMANLI
SULTANLARI, HZ.
PEYGAMBER'E,
ASHAB-I KİRAMIN
SEVGİ VE HÜRMETİNE
BENZİYEN BİR
SEVGİ VE HÜRMET
GÖSTERMEYE
ÇALIŞMIŞLARDIR.

Diyaret İşleri Başkanlığı ve Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi iş birliğiyle Özbekistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Rusya, Bulgaristan, Arnavutluk, Kosova, Yunanistan, Kerkük gibi bölgelerden 15, ülkemizdeki değişik üniversitelerden 48 bildiri ile 12 oturumda “Kültür Coğrafyamızda Hz. Muhammed” konulu (7-8 Mart 2009 Sakarya) uluslararası bir sempozyum gerçekleştirildi. Bunun neticesi olarak önemli bir eser vücuda gelmiş ve Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları arasında aynı isimle iki cilt olarak yayınlanmış. (Haziran 2011.) Eserde ortaya konulan sunumlar tarihsel bir süreç takip edilerek, “Kültür Coğrafyamızda Hz. Muhammed” sevgisi ve bu sevginin siyasi, sosyal, sanatsal ve dinî tezahürleriyle birlikte anlatılmıştır.

Tarihimizde Hz. Peygamber

Türk-İslam tarihinde hangi döneme bakarsak bakalım yoğun ve öncelikli bir Hz. Peygamber sevgisi karşımıza çıkar. Doç. Dr. Seyfullah Kara tebliğini Türk İslam devletlerinden Selçuklularda Hz. Peygamber sevgisi konusu üzerine sunmuş. Tebliğinde şu ifadeler yer veriyor: “Buhran döneminde İslam dünyasının kurtarıcısı hâline gelen ve uzun yıllar bu dünyanın liderliğini yapan, İslamiyet’e büyük hizmetlerde bulunan Selçuklular, Hz. Peygamber’e en ulvi duygularla bağlı bir millettir. Onların Hz. Peygamber sevgisi Osmanlılara miras olarak kalmış ve Osmanlı devletinde bu sevgi en zirve tezahürleriyle yaşanmıştır. Nitekim Osmanlıların, mevlit vakıfları kurmaları, devletlerine “Devlet-i Aliyye-i Muhammediyye”, cihat duygusuyla oluşturdukları orduya da “Asakir-i Mansure-i Muhammediyye” adını vermeleri bu sevginin tezahürleridir.”

Osmanlı sultanları, Hz. Peygamber’e, ashab-ı kiramın sevgi ve hürmetine benzeyen bir sevgi ve hürmet göstermeye çalışmışlardır. Peygamberimiz’in yaşadığı beldele yaptıkları hizmetlerle kendilerine Hadimu’l-Haremeyn sıfatını layık görmüş ve her sultan döneminde bu hürmet, tezahürleriyle devam etmiştir. Devlet işlerinin aksamaması için kendileri hacca gidememişler. Ancak hacca gidenlere büyük ihtiramda bulunmuş, surre alayları tertipleyerek bu alaylarla Mekke-Medine ahalisine para ve hediyeler göndermiş-

lerdir. Osmanlı sultanlarında Hz. Peygamber sevgisi ve tezahürleri tebliğiyle Doç. Dr. Muhiddin Akgül çok geniş bir perspektiften konuya ayna tutmuş. Sultanların hayatlarından aldığı, okuyanı farklı dünyalara götüren kısa örneklerle sunumunu zenginleştirmiş.

“Veli bir sultan olarak bilinen II. Beyazıd, Hak dostlarından Baba Yusuf'u hacca uğurlamak için kapısına kadar gitmiş, bizzat kendi eliyle yaptığı el işlemlerini pazarlarda gizlice sattırarak kazandığı altınları Sevgilisinin beldesine göndermiş ve gönderirken şu sevgi ve tevazu dolu sözleri söylemişti: “Bu, elimle çalışarak kazandığım helal kazançtır. Bu altınları Ravza-i Tahire'nin kandilleri için harca. Allah Rasulü'nün huzuruna varınca da: Ey Allah'ın Rasulü (s.a.s.), günahkâr kul Beyazıd'ın selamı var. Bu altınları türbenin kandillerine yağ alınması için gönderdi. Kabul buyurursanız” de. Baba Yusuf da gözyaşları içinde bu sözleri peygamberimizin kabri başında tekrarlar ve uzun yıllar Mescid-i Nebevi'nin kandillerinin yağı, bu altınlarla tedarik edilir.” (s. 50.)

Tebliğin ilerleyen bölümünde Osmanlı sultanlarının peygamberimize olan sevgileri, dile getirdikleri şiirler ön plana çıkmış. I. Abdülhamid ve Hücre Kasidesi tebliğde ilgi çeken ve mutlaka okunması gereken kısımlardan birini oluşturuyor.

“Gaye İnsan, Ufuk Peygamber'in Yolunda Son Devir Edebiyatımızdan Yansımalar” isimli tebliğde Prof. Dr. Mehdi Ergüzel önemli tespitlerde bulunuyor: “Hz. Peygamber'e Türk edebiyatında, asırlar boyunca çok güzel naatlar yazılması, onu övmek, ona hayranlık ifade etmek ve ondan şefaahat dilemek duygularıyla şiirler terennüm edilmesi gelenek hâline gelmiştir. Bu sevgi, son asırda çocuklarına da aynı emaneti devredecek, üslubunu Mehmet Akif, Arif Nihat Asya, Necip Fazıl, Ali Ulvi Kurucu, Sezai Karakoç ve Bahattin Karakoç gibi değerli

HZ. PEYGAMBER,
BÜTÜN HAK
ÂŞIKLARININ YOL
GÖSTERİCİSİ,
KAFİLE BAŞIDIR.
DÜNYAYI DİRİLTEN,
YOL GÖSTERİCİ
BİR NUR, GECE
KARANLIĞINDA BİR
DOLUNAYDIR.

isimlerle korumaya devam edecektir.”

Orta Asya Kültür Coğrafyasında Kazan Tatar edebiyatında Hz. Muhammed, Kırgız kültüründe Hz. Peygamber'in yeri, Özbek şiirinde Hz. Muhammed ve Türkmen Kültür hayatında Hz. Muhammed sevgisi konulu tebliğlerde doyurucu bilgiler sunulmuştur.

“Kültürümüzün Rehber Şahsiyetleri ve Hz. Peygamber” başlığı altında Hoca Ahmet Yesevî, Hacı Bektaşî Veli, Mevlana ve Yunus Emre'de Hz. Peygamber algısı ve sevgisi ele alınmış. Hoca Ahmet Yesevî'nin Divân-ı Hikmet adlı eserinden yansıyan Hz. Peygamber sevgisi gösterilmeye çalışılmıştır. O sevgi o kadar derindir ki Hoca Ahmet 63 yaşından sonra yeryüzünde dolaşmayı onun sünnetine aykırı bulmuştur. “Yer altına girdiğimde kendimden geçtim. Gözümü açınca Mustafa'yı hazır gördüm. Hak Mustafa ruhu geldi imam oldu, yer altında bütün varlıklar köle oldu, çok ağladım Hak Mustafa müjde verdi.” (2. cilt, s. 26.)

Mevlana'ya göre Hz. Peygamber, bütün Hak âşıklarının yol göstericisi, kabile başıdır. Dünyayı dirilten, yol gösterici bir nur, gece karanlığında bir dolunaydır. Onun azatlığı Hz. Peygamber'e kul olmaktır. (2. cilt, s. 55.)

Yunus Emre ise kendine has üslubuyla “Peygamberler serveri din direği Muhammed, Gör ne gevherler kodu bu bizim kânımıza, diyerek, yaşadığı hakikatin Muhammedi hakikatten ibaret olduğunu ifade eder.” (2. cilt, s. 67.)

Kitapta ayrıca, “Klasik Türk Edebiyatında Hz. Peygamber Sevgisi” konusunda Türk İslam Edebiyatının ilk örneklerinden Aşık Paşa'nın Garip-name adlı eseri bağlamında Hz. Peygamber, görevleri, miraç olayı geniş bir şekilde ele alınmıştır. Yine “Tasavvufi Düşüncede Hz. Peygamber anlayış ve tasavvurları” İbnü'l-Arabi, Aziz Mahmut Hüdayi, Ahmet Kuddusi, gibi şair ve mutasavvıfların Hakikatı Muhammediye, Nur-i Muhammedi, kavramları istikametinde dile getirilmiştir.